Ιδιότητα του Πολίτη και Πολυπολιτισμικότητα (ΚΕΠ16)

Δέσποινα Καρακατσάνη

ECTS 4,5

Το μάθημα σκοπεύει να παρουσιάσει τις βασικές κατευθύνσεις που ακολούθησε η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, την Αμερική και τον Καναδά σχετικά με την ένταξη των μαθητών με εθνοπολιτισμικές ιδιαιτερότητες (παιδιών μεταναστών ή μειονοτήτων) στο σχολείο. Επιπλέον επιδιώκεται να αναλυθεί ο εθνοκεντρισμός ως γνώρισμα των εκπαιδευτικών συστημάτων και οι τάσεις άμβλυνσής του μέσα από την ένταξη των «άλλων» πολιτισμών στο σχολικό πρόγραμμα.

Στόχοι

Το μάθημα επιδιώκει να παρουσιάσει κριτικά τα διαφορετικά ερωτήματα που τίθενται σχετικά με το περιεχόμενο, τους σκοπούς και τη συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Ειδικότερα αναλύονται: α) οι προσεγγίσεις που εστιάζουν στον ιδεολογικό ρόλο του σχολείου ως προς τη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας και β) οι προσεγγίσεις που εγγράφονται στο πλαίσιο της «διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» με στόχο τη σχολική ένταξη των «διαφορετικών» μαθητών. Επιπλέον στόχος είναι η ανάλυση των παρακάτω: διγλωσσία-πολυγλωσσία και εκπαίδευση, εκπαίδευση εκπαιδευτικών και ετερογένεια, καλές πρακτικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό, σχολική αποτυχία-σχολική επίδοση και σχολική διαρροή (drop out) αλλοδαπών μαθητών, τσιγγανόπαιδες, μουσουλμανική μειονότητα Θράκης και εκπαίδευση, ρωσοπόντιοι-παλιννοστούντες μαθητές. Ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας.

Προσδοκώ μενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν αποκτήσει πλήρη κατανόηση του πεδίου της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής και εκπαίδευσης και ικανότητες αναγνώρισης, διάκρισης, χρήσης και κριτικής ανάλυσης. Συγκεκριμένα αναμένεται:

- να μπορούν να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις του θέματος «εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών» και να συνδέουν τις διαφορές με το ιστορικό

πλαίσιο
- να κατανοούν τις λογικές που διέπουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις και να εντοπίζουν τα όρια και τις αντιφάσεις τους
- να μπορούν να εξηγήσουν γιατί το ζήτημα της εκπαίδευσης των «διαφορετικών» ως προς τα εθνοπολιτισμικά τους χαρακτηριστικά μαθητών δεν εξαντλείται στην πολιτισμική του διάσταση
- να εξηγούν γιατί οι διακρίσεις εις βάρος των αλλοδαπών ή μειονοτικών μαθητών συνδέονται στενά με τις ταξικές ανισότητες.

Δομή

13 τρίωρα εβδομαδιαία μαθήματα υποστηριζόμενα με Power point, ανάλυση κειμένων και επεξεργασία ιστότοπων.

Αξιολόγηση

Εργασία απαλλακτική:
Α) ανάλυση 1 άρθρου ή 1 βιβλίου από σχετική βιβλιογραφία
Β) Έρευνα πάνω σε θέμα σχετικό με το πεδίο μελέτης (3-4 συνεντεύξεις ή ανάλυση εκπαιδευτικού-διδακτικού υλικού)
Γ) παρουσίαση άρθρου ή βιβλίου και των αποτελεσμάτων της έρευνας. Προβλέπεται power point (πλάνο, βιβλιογραφία, βασικά θέματα, κριτική ανάλυση)--

Βιβλιογραφία

Ασκούνη Ν. (2006), Η εκπαίδευση της μειονότητας στη Θράκη. Από το περιθώριο στην προοπτική της κοινωνικής τάξης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα.
Βαρνάβα–Σκούρα Τζ. (επιμ.) (2008), Παιδαγωγικές δράσεις και διδακτικές προσεγγίσεις σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον: το παράδειγμα του 132ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών, Ντουντούμης, Αθήνα.
Cummins, J. (1999), Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση: Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας, Gutenberg, Αθήνα.
Κάτσικας Χρήστος - Εύα Πολίτου (1999), Εκτός “Τάξης” το “Διαφορετικό”, Gutenberg, Αθήνα.
Μάρκου Γ. (1996), Προσεγγίσεις της πολυπολιτισμικότητας και η διαπολιτισμική εκπαίδευση-επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, Υ.Π.Ε.Π.Θ., Γ.Γ.Λ.Ε., Αθήνα.
Ντούσας Δ. (1997), Rom και Φυλετικές Διακρίσεις, Gutenberg, Αθήνα.

Τσιάκαλος Γ. (2009), Οδηγός αντιρατσιστικής εκπαίδευσης, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.